

kleine Kernen Krant Limburg

DOP op de schop! Samen werken we aan de toekomst van het dorp

In dit nummer o.a.:

- 2 Wensbus ontwikkelingen
- 4 Inspiratie uit de Regio Noord Limburg
- 6 Meers bouwt een Dorpsdagvoorziening

Veel dorpen en wijken in Limburg hebben in de afgelopen 10-15 jaar een dorpsontwikkelingsplan of wijkontwikkelingsplan (DOP cq. WOP) gemaakt. Een DOP is de leefbaarheidsagenda van een gemeenschap en biedt een blik op de gewenste toekomst, gezien vanuit het perspectief van de bewoners.

De methode van het DOP is rond de eeuwisseling ontwikkeld door een aantal actieve dorpsraden. Ongeveer gelijktijdig

stimuleerde de provincie Limburg de dialoog tussen dorpen, gemeenten en instellingen in het kader van de reconstructie van de Noord- en Midden Limburgse zandgebieden.

Dit resulteerde erin dat veel dorpen een dorpsomgevingsprogramma opstelden. Deze dorpsomgevingsprogramma's waren vooral gericht op de fysieke leefomgeving, met thema's als woningbouw, ruimtelijke ontwikkeling en verkeer.

Doet u mee?

De DOP's boden dorpsraden de mogelijkheid hun belangen actief bij gemeenten en instellingen te behartigen. Door met een eigen agenda te komen werden de dorpsraden minder afhankelijk van diezelfde gemeenten en instellingen. Toch was er ook kritiek: DOP's waren te zeer papieren tijgers, wel een plan, maar (te) weinig uitvoering. Bovendien waren veel DOP's geschreven in beleidstaal, bedoeld om gemeente en instellingen 'aan het werk te zetten' om de leefbaarheid in het eigen dorp te verbeteren.

De laatste jaren is hierin een verandering merkbaar. Dorpsontwikkelingsplannen zijn nu veel meer gericht op de inwoners, verenigingen en ondernemers, kortom, de eigen inwoners van het dorp. Welke dromen, wensen, plannen en ambities heeft de dorpsgemeenschap? Hoe kan het dorp gezamenlijk initiatieven ontplooiën? Wat is daarvoor nodig? Deze vragen vormen steeds vaker het uitgangspunt voor de nieuwe leefbaarheidsagenda van het dorp. Ook de aanpak om tot een toekomstplan te komen, verandert. Voorbeelden hiervan zijn dorpsambitie-

boeken, dorpsbrunches, dorpsmarketing en elkaar interviewen met behulp van (sociale) media. De nadruk ligt nu veel meer op de vraag hoe de gemeenschap zelf actief aan de slag gaat met de eigen ambities dan hoe de gemeente in beweging is te krijgen.

De VKKL heeft het idee opgepakt om al deze nieuwe methodes, ideeën te verzamelen in een soort van gereedschapsgids. Een aantal bijeenkomsten heeft hierover reeds

plaatsgevonden. De komende weken zullen gebruikt worden om deze inventarisatie af te ronden. Wij hopen vervolgens aan het einde van het jaar deze 'gereedschapsgids' te kunnen voltooiën. De gids geeft tips, inspiratie en voorbeelden waarmee dorps- en wijkraden, dorpsplatforms en andere bewonersorganisaties en -initiatieven hun voordeel kunnen doen.

De VKKL is benieuwd naar de ervaringen in uw eigen dorp of wijk.

Tijdens eerdere brainstormsessies kwamen de volgende vragen aan bod:

- Is het maken van een DOP nog steeds een goed middel om samen het gesprek aan te gaan over de toekomst van het dorp?
- Wat zijn de gemeenschappelijke delers? Hoe halen we de vraag in het dorp op? Hoe krijgen we mensen actief aan de slag? We zijn op zoek naar uw praktische tips, tricks, do's en don'ts.
- Welke rol kan de gemeente hierin spelen? Moet zij de kaders voor het dorpsplan-proces scheppen of het proces juist geheel loslaten?

Mocht u mee willen denken, of heeft u leuke voorbeelden van methodes die u in uw dorp of wijk heeft toegepast, laat het ons weten door te mailen naar: vkkl@synthese.nl

Wensbus ontwikkelingen

Uitbreiding van het project naar 11 pilots

De provincie Limburg heeft in 2014 zes z.g. pilot-projecten gestart met de Wensbus. Deze Wensbus is een vorm van maatwerk vervoer voor en door bewoners van kleine kernen of stadswijken die regulier Openbaar Vervoer (OV) moeten ontberen of door beperkingen niet in staat zijn om van OV gebruik te maken. Daarnaast worden reizigers met deze bus toe geleid naar OV-haltes. De selectie van Wensbus-pilots geschiedt door een team dat wordt geleid door provinciaal beleidsmedewerker Openbaar Vervoer, Hanna Smeets, en waarin Veolia wordt vertegenwoordigd door Ger Joosten en de VKKL door ondergetekende.

De eerste pilot ging in februari 2014 in Merselo-Vredepeel van start, terwijl de zesde, Schinnen, 9 mei 2014 begon te rijden. Na dik een jaar kan worden vastgesteld dat de inspanningen van de vrijwilligers, die deze vervoerstaak op zich hebben genomen, tot een succesformule zijn verworven. Daar waar in het begin in vrijwel elke pilot tenminste halfdaags een lijndienst gereden werd, is men intussen overal van dit concept afgestapt en wordt met succes uitsluitend nog Vraag Afhankelijk Vervoer (VAV), zeg maar van deur-tot-deur, uitgevoerd. Ook de reizigersaantallen stellen verre van teleur. Die schommelen gemiddeld tussen 7 en 18

personen per dag en tussen de 140 tot 375 per maand afhankelijk van de locatie. Wanneer men er vanuit gaat dat bij de samenstelling van het lijnennet voor de nieuwe OV-concessie een limiet van 20 of minder in- en uitstappers/dag maatgevend was om een lijn te schrappen, dan blijkt in de praktijk dat dit klopt. Zelden of nooit wordt de "limiet" van 20 overschreden. Door de inzet van de Wensbus worden senioren uit

hun sociaal isolement gehaald en ze de mogelijkheid geboden om actief deel te nemen aan de maatschappij. Zij het door deel te nemen aan cursussen of ontspanning van welke soort dan ook, maar ook om op "eigen" gelegenheid de dokter, tandarts, kerk, bank, therapeut, markt of winkelcentrum te bezoeken. Dat geeft je als inwoner toch het gevoel dat je nog zelfstandig functioneert en meetelt en dat willen we allemaal.

Wensbus Baarlo-Maasbree

In miene jónge tied speeldjen 't Nederlands voetbalêftal volges mich allein mer interlands taengen 't Belsj; taengen 't Pruses of taengen Ingelandj dórste die neet gaaroet te spele. Mie vader hóng dan mit allebei de

oearen ane radio en waas dao neet van weg te kriege. Jan Cottaar waas baas bie ós in 't hoes. En veer – kinjer - meh stil zeen... Nederlandj mós van pap winne. Det gebeurde dök zat ouch. Meh dao woren ouch

teije det oze radio nao de wedstried mit Cottaar bekans weggesmete waardje. En dan te weite det mie vader 'ne kalme miens waas dae zich waal Nederlenjer veuldje meh dae mit Hollandj neet al te vööl op haw. Es det leedje van Jan de Cler 'Hup Holland hup, laat de leeuw niet in zijn hempje staan' inne rös klónk, zat hae 't radiogeluid zoea zaach meugelik. Mer hae sleipdje mich mit plezeer mit nao 'nen angeren interland. Det waas RIOS-EVV: RIOS oet Pej taenge EVV oet Ech. Hae, en ich dus ouch, heel mit Pej: dao woondje zie broor en zie zwaoger, allebei es neet-Pejjer, mit häör femieljes, oppe Brökwaeg. Aan dae waegloog ouch, vlak bie de fuuj en neet wied van die femieljes aaf, 't aad RIOS-voetbalveldj.

't Is gebeurd det mit Echter kèrmes (Pej viertj die kèrmes mit Ech mit: wie is 't meugelik!) RIOS taengen EVV mós spele. Dao ginge v'r haer: det waas pas ech get! Rónjelóm stónge rieje vol publiek, natuurliek meis Pejjer luuj. Meh die van Ech kwaakdjen aeve hel. Es Pej wón, waas in oos femieljes de bók vèt: extra lekker flaaaj en extra kaaj sjóttel!

Van betrouwbaar brón weit ich det Wieërt taenge Ni-jwieërt, Zittert taenge Stadbrook of Brookzittert, Remunj taenge Neel, Vinlo taenge Tegele ouch zwaor interlands wore.

Brach taenge de Brachterbaek waas ech volop sensatie, al waas det Brach 3 taenge De Baek 1. Toch zeen det allemaol neet de zwaorste interlands die ich mitgemaak höb. Ich bön noeats 'ne voetballer gewaes, mer: ich höb interlands achter mich: 't dörp taenge De Berg. Mofert, wo ich vandan bön, besteit van nao d'n oorlog oet twieë deil: 't dörp en De Berg. De sjeing is 't Vlaot, de baek die tösse die twieë deiler in löp.

Oppe zèsdje klas waardje aafgespraake: dan en dan voetbaltj 't dörp taenge De Berg. Ich móch mitdoon ómdet me dach det ich mit mie postuur good kós stiere: roew spele. Det höb ich geweite. Mit blaw sjene en vol blaw plekke koom ich heim. Natuurliek verloor De Berg: dao wore klam jónge die mit kóste spele.

Det ich mitdi-j waas al ermood. Jaorelank is daen interland later nag gespeeldj. Zónger publiek en – gluif 't gerós – zónger sjeidsrechter. Dae 't meis stierdje, wón: natuurliek die van 't dörp. Ane sjoel volgde sangerendaags dök zat nag klop-pertiejen ómmen oetslaag...

Van mie vader weit ich det in Postert mieër interlands wore. Hae speeldje mit bie D'n Dónk. Dao waas ouch te belaeve: D'n Dónk taenge De Wieje, D'n Dónk taenge de Winkel, D'n Dónk taenge De Borg, en al die angere ouch alweer taengenein. En blaw plekken en sjene wore dao aeve gewuuen, net wie flink stiere...

Waat is det toch, det klein zich altied mót waere taenge groeat? En altied wintj groeat, liek 't.

Pierre Bakkes

Wensauto Bekkerie Boekend

Vanwege dit eclatante succes en daarnaast een zoektocht naar “goedkopere” alternatieven voor de dure Wensbus, besloot onze gedeputeerde, Patrick van der Broeck, om nog eens drie pilots in het leven te roepen, hetgeen er intussen al vijf zijn geworden.

Deze keer werd gekozen voor “eenvoudigere” auto's en bussen. Daarnaast werden de diverse organisaties, die in aanmerking wilden komen voor een Wensbus/-auto, verzocht om de uniciteit van hun vervoersproject te benadrukken. Waar het bij de eerste zes pilots vooral ging om het versterken van de sociale cohesie door het betrekken van senioren etc. bij het dorpsgebeuren. Bij de nieuwe pilots wilden we primair unieke combinaties trachten aan te trekken. En dat is zeker gelukt, want in de basis verschillen alle vijf de projecten op organisatorisch vlak van elkaar. Zo wordt er in America “onder provincievlag” met particuliere auto's gereden, verzorgt de Dorpsdagvoorziening in Meers de coördinatie en het vervoer van gebruikers naar o.a. deze voorziening. In Baarlo-Maasbree sloegen dorps- en zorgorganisaties de handen ineen om te voldoen aan het maatwerk vervoer naar voorzieningen, zoals eetpunten, dagbesteding en ontspanningsclubs, terwijl Landgraaf de Wensbus op tweeërlei manieren inzet: ten eerste voor het maatwerk vervoer en daarnaast als leerwerkproject door cliënten van het werkbedrijf, met een afstand tot de arbeidsmarkt, die daarmee een opstapje

naar een toekomstige baan wordt geboden. Zij maken tevens, als enige, gebruik van een bestaande regiecentrale van vrijwilligers in Brunssum. Tenslotte kreeg Boekend een Wensauto die toe leidt naar de OV-haltes, de dagvoorziening “De Bekkerie”, maar tevens ingezet wordt voor het z.g. Foodsproject waarbij maaltijd- en medicijnverstrekking e.d. verzorgd worden. Het zal duidelijk zijn dat ook deze vijf nieuwe pilots in een behoefte voorzien, waarbij aangetekend mag worden dat bij alle pilots het mes aan meer kanten snijdt: naast vervoer, de instandhouding van lokale voorzieningen, zoals dagbesteding, winkels of scholen of, zoals in Landgraaf, het vergroten van de kans op een baan. Door de inzet van de Wensbus of -auto wordt in ieder geval getracht het platteland vitaal, dus levensvatbaar en bereikbaar, te houden. Daarmee wordt gelijktijdig een poging gedaan om senioren zo lang mogelijk op de kernen van hun keuze te laten leven. Dat is eveneens de insteek van de Participatiewet: iedereen in zijn eigen huis laten wonen en deelnemer aan de maatschappij laten blijven.

Ultiem doel van zowel Patrick van der Broeck als ook de VKKL is om op termijn de Wensbus-projecten en het speciaal doelgroepenvervoer van gemeenten te laten integreren in één vervoersoplossing op lokaal niveau.

Ton Ory

Inspiratie uit de Regio Noord Limburg

4

Woensdagavond 27 mei vond het Inspiratiefestival 'Uit de Regio Noord-Limburg' plaats in het Gemeenschapshuis van Blitterswijck. Het diverse programma zorgde voor een inspirerende avond met goed bezette gesprekstafels en veel ruimte voor kennisdeling. Verdeeld over twee rondes vonden er in totaal acht gesprekken plaats waarin onder meer de financiële mogelijkheden voor dorpen werden toegelicht vanuit de Rabobank en het Dorpsontwikkelingsfonds, maar ook de gevolgen van versnippering van jeugd, het Zorghuis in Ysselsteyn en het opstarten van een dorpscoöperatie werden besproken. Daarnaast gaf Dhr. Frey een inspirerende blik over de grens van een in Duitsland succesvol project om voorzieningen terug te brengen (zie kader). Als altijd liet het bestuur van de VKKL zich ook in de inspiratiecarroussel weer inlichten door de kennis van alle aanwezigen. Hieronder volgen beknopte verslagen van de 8 gesprekstafels.

Gemeenschapshuis Blitterswijck

De locatie van deze avond staat aan de vooravond van een vernieuwing. Het gemeenschapshuis voldoet in de huidige staat niet meer aan de vraag van de gemeenschap. Onder meer de jongerensoos en de KBO bevinden zich op een andere locatie, waardoor niet alle bewonersgroepen in het gemeenschapshuis komen. Op basis van de verschillende initiatieven vanuit de gemeenschap werd daarom besloten een accommodatieplan op te stellen waarin bevorderen van sociale cohesie de basis is voor het gebruik en de inrichting van het gemeenschapshuis. Het is zeer belangrijk dat iedereen in de nieuwe situatie een positie krijgt in de accommodatie, zodat ze ook gebruik blijven maken van het gemeenschapshuis. Maar hoe doe je dat? Dat is de opgave voor Blitterswijck voor de komende periode. Bij iedere stap blijven communiceren met alle belanghebbenden blijft hierbij een belangrijk onderdeel.

Dorpscoöperatie Beringe

Thijs Rutten, voorzitter van de coöperatie, vertelt enthousiast over hoe men in Beringe tot de dorpscoöperatie is gekomen. In 2007 werd er een nieuw gemeenschapshuis gebouwd, dit was aanleiding om te gaan denken over hoe men nieuwe wegen kon bewandelen, en met name zonder aan te kloppen bij de gemeente. Op 31 december

2013 zijn de statuten opgericht en zo was de coöperatie ten dienste van het dorp een feit. Zowel de school, het gemeenschapshuis en de kerk vallen onder de coöperatie. De coöperatie heeft vier soorten leden: 1) *eigenaren van gebouwen*; 2) *gebruikers onder beheer staande gebouwen*; 3) *gewone leden (die 20 euro lidmaatschap betalen)*; 4) *rechtspersonen (verenigingen en stichtingen)*. Uiteindelijk is de coöperatie zelf 'niks' maar moet het een voertuig zijn om van ideeën werkelijkheid te maken. Het biedt bijvoorbeeld contacten en financiering. Met als uitgangspunt het gemeenschappelijk doel poogt de coöperatie de stromen ideeën en actieve mensen te bundelen.

Fusie basisscholen Oirlo en Castenray

Het bij elkaar houden van jeugd en jongeren is in veel dorpen een actueel onderwerp. Het aantal leerlingen op scholen loopt terug en sportverenigingen kunnen soms geen volwaardige teams meer samenstellen. In de kernen Oirlo en Castenray zijn de sportverenigingen inmiddels samengevoegd en dacht men voor de terugloop van het aantal leerlingen de oplossing in een nieuwe school tussen de dorpen in te hebben gevonden. Enthousiast ging een werkgroep aan de slag en werd het nieuwe schoolgebouw het doel, in plaats van de versnippering van de Castenrayse jeugd

over meerdere dorpen te voorkomen. Toen nieuwbouw van de school onhaalbaar bleek en besloten werd het schoolgebouw in Oirlo te gebruiken als gezamenlijke school, stuitte men op een ander probleem waar daarvoor nog niet aan was gedacht. Er bleek geen veilige fietsroute te zijn. Aan tafel werden suggesties aangedragen uit andere dorpen om hiervoor een oplossing te vinden, waaronder een bus bestuurd door vrijwilligers en een fietsschema van ouders om mee te fietsen met de kinderen. Belangrijke leerervaringen uit dit gesprek: koppel als werkgroep altijd terug aan het hele dorp, ook als het nieuws negatief uitpakt. Ga het gesprek aan en verlies, als gevolg van de waan van de dag, je oorspronkelijke doel vooral niet uit het oog.

Financiering; Rabobank Horst-Venray en het Dorpsontwikkelingsfonds Blitterswijck

Rob Knoops, directievoorzitter van de Rabobank Horst Venray, besprak de bijdrage van de Rabobank in deze omgeving. Vooral het coöperatiefonds, waarmee maatschappelijke initiatieven in de regio financieel mede-mogelijk worden gemaakt, kreeg de aandacht. Jaarlijks worden 40 tot 50 burgerinitiatieven ingediend en getoetst aan het huishoudelijk reglement (zie www.rabobank.nl/horstvenray). Hiervoor is jaarlijks een budget van €200.000,-. De commissie, bestaande uit 6 ledenraadsleden en 4 externe deskundigen, vindt het belangrijk dat een initiatief kan rekenen op breed draagvlak. Daarnaast kijkt men of er een maximale inspanning tot zelfwerkzaamheid is gedaan en of er een goede balans zit in de totale investering en de gevraagde bijdrage uit het fonds. Vanaf 2015 kunnen aanvragen in de winter-/voorjaarsperiode worden ingediend, waarna ze in mei worden beoordeeld. Dit geldt dus ook voor 2016. Riky Rutten, penningmeester van het Dorpsontwikkelingsfonds, geeft aan dat in Blitterswijck ook is nagedacht over de financiering van initiatieven. In de loop der jaren heeft het dorpsjournaal er veel abonnees en adverteerders bij gekregen, waardoor de stichting 'Dorpsontwikkelingsfonds Blitterswijck' is opgezet. Vanuit dit fonds krijgen inwoners van Blitterswijck de kans projecten op te zetten, waaronder 'het digitale dorpsplein', 'de Blitterswijckse

vlag' en een multifunctioneel terrein voor beachvolley, scouting en schoolse activiteiten. De opbrengsten van het dorpsjournaal, €20,- per jaar +/- 400 adressen per week, gaan in het dorpsfonds. Vanuit het jaarlijkse budget wordt per project €1000,- tot maximaal €25.000,- gefinancierd. Hierbij maken de eerste aanvragen de grootste kans te worden goedgekeurd en binnen ongeveer 4 maanden te worden uitgevoerd.

Zorghuus Ysselsteyn

Het Zorghuus in Ysselsteyn is in 2006 gestart als burgerinitiatief. Rob Keijzer, secretaris van het Zorghuus, vertelt hoe het in 2011 serieus vorm begon te krijgen en met de nodige hulp geld is geworven, onderzoek is gedaan naar wetgeving en een pand werd gezocht. Het draagvlak van het

dorp is van 2011-2013 enorm gegroeid met als hoogtepunt de opening in mei 2013. Er zijn 26 zorgverleners in dienst en er werken zo'n 80 vrijwilligers. De doelgroep is tweeledig en bestaat uit dementerende ouderen en gehandicapte jongeren. De groepen zorgen zelf voor het huishouden. Er is een schoonmaakrooster en het tijdstip van het avondeten wordt gezamenlijk bepaald. Aan de gesprekstafel ging het ook over de verschillen met (grote) zorgorganisaties en de communicatie met deze partijen. Het grootste verschil is dat dit initiatief klein is en meer de menselijke maat kan aanhouden. Er wordt wel een grote afstand ervaren met de grote zorgorganisaties. Vooral op een gelijkwaardig niveau communiceren blijkt vaak een lastig verhaal, zo wordt het Zorghuus nogal eens overruled.

De inspiratiecarrusel met als thema de DOP methodiek

Tijdens de traditionele gesprekstafel 'de inspiratiecarrusel' is door de bestuursleden van de VKKL weer zeer waardevolle informatie opgehaald. Ditmaal lag de focus op de DOP methodiek, die de VKKL wil aanpassen aan de huidige tijd. Hiervoor werd aan de gesprekstafel veel input geleverd. Het dorpsontwikkelingsplan moet dynamischer, er moet een stevig actieplan uit voortkomen en een goede samenwerking met de gemeente is essentieel.

Over het algemeen was men erg positief en vond men realiteitszin erg belangrijk. Wat is beïnvloedbaar en wat kan snel worden aangepakt? Deze vragen moeten beter worden verweven in het DOP. Het DOP is een instrument, het geeft een beeld van de behoefte en is een kapstok om in dialoog te blijven. Het moet geen wensenlijstje zijn en niet gericht worden op de gemeente. Het bestuur dankt alle zeer enthousiaste mensen voor hun waardevolle input.

Algemene tips voor dorpsraden en besturen van accommodaties:

- Op internet staat een overzicht van fondsen en financiering van initiatieven
- Fondsenwerfers kunnen u ondersteunen bij het aanschrijven van fondsen
- Werk samen met andere dorpsraden en partners bij de financiering van initiatieven
- Zorg dat je iemand in je team hebt die de klappen van de zweep kent (bijvoorbeeld in de gemeente)
- Nodig de gemeente uit op locatie
- Communiceer alle stappen die je neemt met de gemeenschap

DORV-Zentrum

De heer Frey vertelt over het Duitse DORV concept. Dit concept bevat levensmiddelen, dienstverlening en communicatie ineen, samengebracht op een fysieke plek in een soort van winkel. Het concept wordt bijvoorbeeld al toegepast in een station in een kleine kern, maar het is ook toepasbaar in stadswijken. De aanleiding voor de oprichting van een dergelijke winkel is vaak de bekende situatie op het platteland: veel ouderen, minder jongeren en een teruglopend voorzieningenniveau.

De basis van het concept is een integrale aanpak gericht op de behoeften en de betrokkenheid van het dorp. Niet de kartrekkers zijn belangrijk, maar de rest van het dorp die daar hun boodschappen moeten doen. Daardoor creëer je eigenaarschap.

Stap 1: basisanalyse

Met behulp van gesprekken, enquêtes, onderzoek en statistiek moet eerst worden onderzocht of er een business model mogelijk is. Belangrijk is dat de beslissing wordt genomen door de mensen in het dorp en niet door de politiek of de bedrijven.

Stap 2: Behoeftanalyse

In een enquête wordt vervolgens onderzocht waar de behoeften van de inwoners liggen, waarbij zo breed mogelijk wordt ingestoken. Vervolgens moeten de dorpsbewoners er met elkaar over in gesprek. De groep kartrekkers moet dit bij de overige mensen in het dorp voor elkaar krijgen. Daarbij staan niet de politici of dorpsburgemeesters voorop, maar juist nieuwe enthousiaste mensen. Zo krijg je ook precies wat de mensen in het dorp willen. De uitkomsten van de analyse en de gesprekken resulteren vervolgens in een eigen BV, vereniging of coöperatie, waarbinnen de winkel draait op een business model zonder inkomsten van buitenaf met betaald personeel in dienst. Alles wordt door de dorpsgemeenschap gefinancierd en zelf opgebouwd. In de winkel zelf moet het bedienend personeel alle diensten kunnen verlenen. Daarom vindt alles plaats in een open ruimte, zodat er geen aparte mensen nodig zijn voor het vlees, het brood, de uitgifte van bijvoorbeeld nummerplaten en de kassa. Dit drukt de personeelskosten. Voor meer informatie, zie: www.dorv.de

Meers bouwt een Dorpsdagvoorziening

“Bie Gerda” is de naam van de Dorpsdagvoorziening in Meers, die op 24 april 2015 officieel werd geopend door mevvr. Leurs-Mordang, burgemeester van de gemeente Stein. Aansluitend kwam gedeputeerde Patrick van der Broeck de wensauto aan de Stichting Dorpsdagvoorziening Meers aanbieden.

Op 2 februari 2015 is het Stichtingsbestuur begonnen met de verbouw van een voormalige bakkerij met supermarkt tot een Dorpsdagvoorziening met een multi-functioneel karakter voor de inwoners van Meers, Maasband, de Weerd en Veldschuur. Met de hulp van 30 vrijwilligers is deze voorziening binnen 10 weken verbouwd na een voorbereidingsperiode van ruim 1 jaar. Het nieuwe ontmoetingscentrum ligt in het hartje Meers (naast de basisschool en het jeugdwerk) en biedt vrije inloop voor de inwoners van Meers, Maasband, Veldschuur, de Weerd en omgeving.

Stichtingsbestuur Dorpsdagvoorziening Meers

Dit bestuur bestaat uit Marcel Thans voorzitter, Thei Maesen secretaris en Jack Hendrix penningmeester. Dit bestuur wordt ondersteund door Peter Lambrichts coördinator/adviseur.

Daarnaast zijn nog een 20 tal vrijwilligers actief verdeeld over een aantal werkgroepen.

Jong & Oud samen

Iedereen kan “Bie Gerda” binnen lopen en tegen geringe betaling een kopje koffie of glaasje fris drinken of naar wens meedoen aan een spelletje of andere activiteit. De activiteiten variëren van gezellig samenzijn tot schilderen, geheugentraining, spel en beweging, klussen –en reparatiedienst, of samen vlaai bakken of koken. Afhankelijk van de activiteit vindt begeleiding plaats door vrijwilligers of professionele begeleiders.

Fondsenwerving voor start pilot

De Dorpsdagvoorziening is een burgerinitiatief voor een pilot-periode van 14 maanden, waarbij het Stichtingsbestuur de hoop uitspreekt na deze periode zonder aanvullende subsidie verder te kunnen. De gemeente Stein heeft een bijdrage verstrekt in de verbouwingskosten. Daarnaast heeft de provincie een bedrag aan subsidie beschikbaar gesteld, dat aangewend wordt voor verbouwingskosten en de betaling van de loonkosten van de parttime

coördinator. De inrichtingskosten zijn verworven bij diverse fondsen zoals het Oranjefonds, de Stichting Bevordering Woon- en Leefomgeving, Maaskant Wonen, de Koninklijke Nederlandse Heide Maatschappij, het Fonds voor Sociale Instellingen, de firma Prominent, het RC Maagdenfonds, het SKAN fonds, de RABO bank, het fonds Sluyterman van Loo en het goede doelen Fonds van DELA. Voormelde fondsen zijn door het Stichtingsbestuur aangeworven om de begroting sluitend te krijgen.

Ontstaan vanuit Eigen Kracht en DOP Meers

De Dorpsdagvoorziening past in het idee van de DOPsgewijze aanpak en de Eigen Kracht Visie van de gemeente Stein, waarbij wordt uitgegaan van de kracht van de inwoners en de dorpsgemeenschappen. De realisatie van de Dorpsdagvoorziening komt voort uit de werkgroep Jong en Oud van het Dorpsontwikkelingsproces (DOP) Meers dat in 2013 van start ging en ondersteund wordt door de gemeente Stein.

Centrale en multifunctionele plek in Meers

Bie Gerda zal met inzet van vele vrijwilligers gaan voorzien in de behoefte van het dorp aan een centrale en toegankelijke plek voor o.a. de oudere Meersenaars met een ondersteuningsvraag. U vindt er een sociale ontmoetingsruimte, een huiskamerproject, een praktijk voor fysiotherapie, ergotherapie en osteopaat. Verdere voorzieningen zoals een prikdiens en een sociaal restaurant volgen. Ook zal er dagopvang worden georganiseerd in samenwerking met onze partners OZODOEIKMEE, ANDA-ZORG en andere zorgaanbieders. De voorziening is van maandag t/m vrijdag geopend van 09.00-17.00 uur. Noaberzorg verlenen, elkaar een handje helpen, is het uitgangspunt van

onze voorziening.

Ook biedt de voorziening onderdak aan verenigingen en is deze te gebruiken als vergaderzaal, cursusruimte en opleidingsruimte. Informatie- en advies, uitleen van hulpmiddelen en vervoer op maat wordt tevens georganiseerd vanuit deze voorziening.

Vernieuwend concept formele en informele zorg.

De zorg moet samen met de burger en voor de burger worden georganiseerd. Onze Noaberzorg is een projectidee dat goed uitrolbaar is naar andere dorpen. Het is een vernieuwend concept waarbij de Koninklijke Nederlandse Heide Maatschappij zich als procesbegeleider heeft aangeboden om de volgende stap strategisch te verankeren. De KNHM ondersteunt de Stichting Dorpsdagvoorziening Meers hierbij in de PR onder meer door het faciliteren van een nieuwe website: www.dorpsdagvoorzieningmeers.nl

Wensauto Meers:

De wensauto Meers is een aanvullende vorm van vervoer. Een auto voor maximaal 6 passagiers, waarvan de inzet door de bewoners, zelf op basis van vrijwilligheid, afhankelijk van de vraag en behoefte wordt georganiseerd. 15 vrijwilligers zorgen ervoor dat dit vervoer van maandag t/m vrijdag tussen 09.00 en 17.00 uur aan de inwoners wordt aangeboden. Inwoners die minder mobiel of zelfredzaam zijn, hebben bij het bestellen van de rit voorrang. Op deze manier levert de wensauto Meers een bijdrage aan langer zelfstandig wonen voor met name oudere inwoners van Meers en omstreken. Het werkt heel makkelijk: Rit bestellen, bel 06-28447614.

Meer weten?

Voor actuele informatie kunt u steeds terecht op www.dorpsdagvoorzieningmeers.nl of door te bellen met de coördinator van de Stichting Dorpsdagvoorziening Meers, Peter Lambrechts, via telefoonnummer 046-4263395 of mail naar info@dorpsdagvoorzieningmeers.nl.

Het moet groeien...

“...en je moet niet teveel in een keer willen”. Een van de vele opmerkingen van de deelnemers van de focusgroepbijeenkomsten die, op 9 en 16 april respectievelijk in Horst en Heythuysen, in opdracht van de VKKL hebben plaatsgevonden. In totaal hebben tien vertegenwoordigers deelgenomen aan de bijeenkomsten afkomstig van acht Limburgse zorgcollectieven.

Focusgroep

Met behulp van een focusgroep is ingegaan op de voortgang van een zorgcollectief. De kracht van de focusgroep ligt in de interactie. De deelnemers kunnen in een relatief kleine groep in een informele setting op elkaar reageren. Daarbij geven ze aan wat zij belangrijk vinden en wat hun gevoelens en beweegredenen hierbij zijn.

Leefbaarheid dorpen

Uit de groepsbijeenkomsten is naar voren gekomen dat de initiatiefnemers van de zorgcollectieven zich geconfronteerd zien met complexe uitdagingen in hun eigen leefomgeving als gevolg van de huidige maatschappelijke en demografische ontwikkelingen. Woningbouwcorporaties zijn terughoudend in het bouwen van nieuwe woningen. Bewoners krijgen hun huidige woning niet verkocht. Winkels en scholen sluiten en er ontstaat leegstand in de dorpen. Verder heeft bestuurlijke schaalvergroting ertoe geleid dat gemeentehuizen op afstand zijn komen te liggen. Lijndiensten worden geschrapt wat consequenties heeft voor de vervoersmobiliteit van de bewoners van de met name afgelegen dorpen. De wensbus/ auto vormt daarbij een welkome aanvulling. Bovendien werd geconstateerd dat de hedendaagse dorpen in woongemeenschappen zijn veranderd. Mensen komen naar een dorp om rustig te wonen en de rest van de activiteiten doen ze in de nabijgelegen stad. En ook

eenzaamheid, veroorzaakt door het gemis van een lokaal sociaal netwerk, heeft zijn intrede gedaan in de dorpen. De bewoners maken zich zorgen over de ‘gaten’ die dreigen te vallen als gevolg van een gemeentelijke Wmo-aanpak. Ondanks de vele bedreigingen zijn de vooruitstrevende initiatiefnemers echter positief ingesteld en zien ze ook kansen voor de dorpen.

Ontmoeten en verbinden

Om het sociale netwerk te versterken creëren de bewonersgroepen ontmoetingsplekken. Voorbeelden van ontmoetingsplekken die werden genoemd zijn Dorpsdagvoorzieningen, ruilbibliotheken en inlooppunten. Ook is er

de dorpsondersteuner, naar het voorbeeld in Elsendorp, inmiddels in meerdere dorpen actief. Een dorpsondersteuner heeft een belangrijke verbindende taak tussen de bewoners maar kan ook de verbindingen leggen met de zorgorganisaties, gemeente en andere partners.

Vervolg focusgroepen

Tijdens de focusgroepen werden er veel vragen over en weer gesteld en aan het einde werd wederom de wens uitgesproken op een vervolg van de focusgroepen.

LSA pleit voor meer Buurtrechten en Right to Challenge

Met buurtrechten krijgen bewoners meer zeggenschap over hun eigen leefomgeving. Sinds de jaren '70 is er steeds meer macht en invloed komen liggen bij de overheid en grote (commerciële) instellingen en steeds minder bij individuen en gemeenschappen. Deze veranderingen gingen samen met een groeiende verzorgingsstaat waarin mensen konden rekenen op de hulp en steun van de overheid. Dit ging lang goed, al zorgde het er wel voor dat burgers steeds meer consumenten werden van de overheid. Veel moeilijkheden in buurten werden door professionals opgelost en niet door bewoners zelf. Het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA) heeft er via de Tweede Kamer bij minister Plasterk van Binnenlandse Zaken op aangedrongen pilots in gemeenten die met buurtrechten aan de slag willen, te faciliteren. Door het

(lokaal) invoeren van deze rechten krijgen gemeenschappen en groepen individuen meer bevoegdheden, passend bij de verantwoordelijkheden die ze in deze tijd ook toegeschoven krijgen. Er ontstaat een meer actieve en betrokken samenleving, met minder bureaucratie en minder onvrede.

Het Right to Challenge (het recht om uit te dagen) is één van deze buurtrechten. Hiermee wordt bedoeld dat bewoners mee kunnen bieden op het uitvoeren van een dienst van de lokale overheid. Het gaat om het recht om overheidstaken over te nemen. Taken waarvan burgers denken dat ze deze zelf effectiever en beter kunnen uitvoeren.

Lees meer hierover: www.lsabewoners.nl/meer-over-buurtrechten/

8 America, op weg naar een duurzamer dorp

Energiebesparing staat volop in de belangstelling. En toch komt het vaak moeilijk van de grond.

Want: waar te beginnen? Hoe? Welke leverancier handelt en adviseert in mijn belang? Wat levert mijn investering op? Alleen komen mensen er vaak moeilijk uit.

Onderzoek laat zien dat buurtinitiatieven wél tot resultaat leiden.

In America is een initiatief opgestart om energie te besparen.

Hierbij hebben ze ondersteuning gehad van Buurkracht, een initiatief van Enexis Holding N.V, onze netwerkbeheerder (gas en elektrisch). De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten. Enexis heeft geen winstoogmerk. Door bij te dragen aan energiebesparing neemt Enexis haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Buurkracht helpt door het proces te begeleiden, barrières weg te nemen en de buurt door afhaakmomenten heen te trekken.

Gratis en zonder commercieel oogmerk.

Onder de werknaam Buurkracht America heeft een groep vrijwilligers veel inwoners over de streep getrokken om een duurzame investering te doen aan hun eigen huis. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee.

Eind vorig jaar is de eerste bijeenkomst geweest om inwoners te prikkelen over dit onderwerp na te denken. Hier was veel belangstelling voor. Die avond sloten zich nog een aantal vrijwilligers aan om dit project op te pakken. De initiatiefgroep heeft flyers deur aan deur verspreid om dit onderwerp in het dorp breed onder de aandacht te brengen. Ze heeft ook in samenwerking met de Dorpsraad avonden georganiseerd om uitleg te geven en mensen enthousiast te maken om mee te doen. Verder heeft de werkgroep een drietal subgroepen samengesteld, die zich hebben toegelegd op respectievelijk zonnepanelen, isolatie en

HR-verwarmingsketels. Deze subgroepen hebben zich verdiept in de materie, offertes aangevraagd bij potentiële leveranciers en deze beoordeeld.

De resultaten hiervan zijn onlangs aan het dorp gepresenteerd. Vanaf dat moment konden inwoners zich opgeven om mee te doen en een offerte aanvragen voor hun eigen persoonlijke situatie.

Momenteel hebben zich 35 belangstellenden gemeld voor isolatie, 40 voor zonnepanelen en 6 voor een HR-ketel. Voor de andere maatregelen (o.a. zonneboiler) waren te weinig belangstellenden om dit gezamenlijk op te pakken.

De rol van Buurkracht omvatte o.a. het kosteloos begeleiden van de initiatiefgroep tijdens het hele proces, het maken van de flyers om te verspreiden in het dorp, het maken van een buurtanalyse (analyse van een energieadviseur, zodat duidelijk wordt welke maatregelen het meeste besparing opleveren). Tevens geven zij ondersteuning bij het aanvragen en beoordelen van offertes en stellen zij het dorp een besloten dorpspagina www.buurkracht.nl/america op www.buurkracht.nl, waar de acties en stappen van het proces worden vastgelegd.

Een energierekening van nul euro, wie wil dat niet? Het RTL4-programma Ons Huis Verdient Het, spoort Nederlandse huishoudens aan energie te besparen. En laat daarbij inspirerende voorbeelden zien van buurten. Op 10 mei kwam hierbij America in beeld.

Wilt u als dorp ook duurzamer worden, neem dan contact op met een organisatie zoals Buurkracht.

Hay Engels, Bestuurslid VKKL

Volg de VKKL

Facebook: [verenigingkleinekerenlimburg](https://www.facebook.com/verenigingkleinekerenlimburg)

Twitter: [#vkkl](https://twitter.com/vkkl limburg)

Agenda VKKL 2015

Medio september

Bijeenkomst Duurzame Dorpen

Medio oktober

Dorpennetwerk leefbaarheidsambtenaren

04 november

Algemene Leden Vergadering VKKL

14 november

Nationaal PlattelandsParlement

28 november

LimburgLab

Kijk voor meer informatie op www.vkkl.nl

Colofon:

De Kleine Kernen Krant Limburg is een uitgave van de Vereniging Kleine Kernen Limburg en wordt verspreid onder de leden van de VKKL en abonnees.

Redactie:

Tiny Reijnders, Wim Desserjer, Ralph Tangelder.

Met bijdragen van:

Ton Ory, Pierre Bakkes, Sjaak Sluiters, Els Dorssers, Stichting Dorpsdagvoorziening Meers, Pieter Pelser en Hay Engels.

Deadline kopij:

inleveren van kopij voor de volgende uitgave uiterlijk 15 september

Realisatie:

Weemen Drukwerk & Communicatie, Grubbenvorst. 100% eco-proof.

Abonnementen:

Leden van de VKKL ontvangen de Kleine Kernen Krant Limburg gratis. Een jaarabonnement kost € 20,- en voor instellingen en overige organisaties € 50,-.

VKKL,
Bemmelstraat 2,
5961 HN Horst

T 077-3978503

VKKL@synthese.nl

www.vkkl.nl

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg